

[CRÒNICA del JUDICI] Darrers testimonis, malversació sense factures i desobediència civil no-violenta

written by Lluís Busquets | 23 de maig de 2019

□ Esperant decisió sobre la suspensió dels presos polítics electes (la Fiscalia ja l'ha demanat, però sembla que les meses de les cambres volen tornar al TS la decisió o, almenys, demanar aclariments), ahir al matí, al macrojudici els advocats de la presidenta del Parlament **C. Forcadell (Olga Arderiu)**, de la consellera **Bassa (Mariano Bergés)** i del conseller **Mundó (Josep Riba)** perfilaven serrells dels seus defensats i tothom anava amb peus de plom esperant les pericials, que s'esperava comencessin a la tarda, però que Marchena proposà de començar-les després de la pausa de migdia.

□ Anem a pams. **Jordi Martínez Soler**, assessor del gabinet de Presidència Parlament i responsable de les xarxes, el 20-IX va ser a la conselleria d'Economia a títol personal de quarts de 9 a les dues (sols hi va veure reivindicació festiva). A quarts de 6 de la tarda hi acompanyà **Forcadell** des del Parlament amb el cotxe oficial, que deixaren a Rambla de Catalunya, i s'hi aproparen a peu, emprant el passadís que havien fet els voluntaris entre la gent sense cap problema. Saludaren càrrecs electes, coincidiren amb la sortida de **Junqueras**, que parlà per la premsa. Tot seguit tornaren al cotxe i l'acompanyà a una concentració transversal de Sabadell contra els escorcolls i detencions d'aquell dia; ni va presidir l'acte ni estava previst que ella parlés. "Li van oferir el micròfon i no va tenir altre opció que improvisar unes paraules per a la gent que era allà". Després, va dur-la fins a casa seva. L'endemà també fou el seu acompanyant a la

concentració del passeig Lluís Companys, en un acte que va durar tot el dia i on parlà juntament amb molts d'altres, fins i tot no independentistes, com **X. Domènech** o **Albano-Dante Fachin**. Al fiscal **Moreno** li contestà que no s'havien adonat dels vehicles malmesos de la GC i el va contradir i tot quan li demanà pel tuït de les 9 del matí del 20-IX que ell imputava a **Forcadell** davant de la Conselleria: **Martínez** matisà que hi havia un error a l'atestat perquè el piulet el va publicar a les 6 de la tarda, ell mateix, per pròpia iniciativa. També es menjà el de quarts de 3 del dia 1-0, donant les gràcies als participants. "Donà gràcies als que havien desobeït una ordre judicial?", li demanà **Moreno**. "No. Vaig donar les gràcies als que havien participat en el referèndum". **Marchena** no acceptà la protesta d'**Arderiu** sobre els piulets **Martínez**, encara, hagué d'explicar a l'advocada de l'estat que de vegades, poques, si el temps el compelia, havia de publicar tuïts, sense haver obtingut encara el vist i plau de la Presidenta. Per la seva banda, **Ricard Gené**, exmembre dels Secretariat Nacional de l'ANC, del 2012 al 2015, explicà que l'ANC funciona per comissions, no rep subvencions públiques i que el vot de la **Forcadell** valia el mateix que el seu (funciona assembleàriament) ja que la funció de la Presidenta era més representativa que no executiva. "L'ANC no va tenir cap participació en el redactat del *Llibre Blanc de la Transició Nacional*. Sí que va signar el full de ruta unitari de les eleccions del 2015". Parlà dels fulls de ruta constants i de l'esperit cívic, democràtic i pacifista de totes les manifestacions com així havia reconegut el mateix el ministre **Garcia Margallo**. Explicà que **Forcadell** va deixar la presidència de l'ANC per la limitació de mandat dels Estatuts i que la seva idea inicial no era pas participar en la política institucional sinó descansar un temps a casa i tornar a la seva professió. El fiscal **Moreno** volia preguntar-li qui saps quines coses però **Arderiu** protestà: "Només li he fet preguntes fins al 2015!". **Marchena** li donà la raó. "Ah, doncs, a mi, del 2015 no m'interessa res", deixà anar el fiscal despectivament.

□En descàrrec de **Dolors Bassa**, declarà tot seguit **Rosa Maria Sans**, Cap del Servei de Programació i Dinamització d'activitats a la Conselleria de Treball. Es tractava de deixar clar que era habitual deixar els espais públics i els equipaments cívics de la conselleria els caps de setmana (més de 500 cops dels 9000 activitats anuals), cosa que regeix un protocol de molts anys enrere, i que el 30-IX s'autoritzaren fins a les 6 de la matinada totes les peticions per utilitzar equipaments atès que complien els criteris per fer-ho. "Només es podrien denegar les activitats, si tinguessin un benefici econòmic o fos una activitat privada". Alguns d'aquests equipaments se cedeixen per a les jornades electorals. El fiscal **Moreno** volia furgar si els responsables d'aquests centres estaven nerviosos abans de l'1-0. "Potser estaven inquiets, perquè hi havia ciutadans que preguntaven sobre si allà s'hi votaria o no, i ells no tenien cap informació al respecte." No se li va ordenar en absolut que els responsables deixaven de ser-ho des de la matinada del l'1-0 fins a la de l'endemà. Ho va saber per la premsa i parlant amb algun amic, però en ser cap de setmana, no li donà importància. Seguí **Enric Vinaixa**, Director General de Relacions laborals i qualitat en el treball de la mateixa Conselleria. Va haver de tornar a explicar que una vaga no es pot denegar per motius de fons, qui van ser els convocants de la vaga del 3-X, que és de llei donar-li publicitat i com se seguiren els "acords en fred" per als serveis mínims, que no van ser pas impugnats. **Moreno**, que encara no ha entès que la vaga i l'"aturada de país" eren dues coses diferents, tot i la coincidència en el dia, volia saber si el govern havia fet un escrit adherint-se a la vaga però **Vinaixa** ressongué que no ho recordava.

En descàrrec del conseller **Mundó**, declarà **Àngel Cortadellas**, funcionari i exdirector de Serveis de la Conselleria de Justícia, que explicà que la seva feina era com una mena de gerent: despeses, contractació, recursos humans... Repetí un cop més que tots els circuits de contractació de la Generalitat són procediments reglats, que segueixen la llei de contractes

de servei públic. Es fan digitalment, queden recollits en els programes informàtics i, per a qualsevol contracte, d'ençà que projecta fins que es realitza, calen menys de 15 signatures de validació seguint una gestió electrònica passos successius (si no has fet bé l'anterior, no pots seguir endavant). També explicà que **Mundó** havia delegat totes les competències contractuals en el Secretari general i en ell (i vam tornar a saber la diferència entre contractes majors i menors i que era impossible fer despeses des del Departament de Justícia amb el pressupost d'un altre departament. A més, per conèixer les despeses dels departaments cal saber que, al portal de transparència, només s'hi pengen els contractes). Rebé ordres explícits de no gastarni un euro per al referèndum, de manera que l'acord de govern del 7-IX-17 resposabilitzant-se de qualsevol despesa col·lectivament i col·legida no li significà cap canvi. A **Rosa M. Seoane**, advocada de l'estat, li explicà que el Departament no tenia cap contracte amb Unipost i que és normal que un funcionari rebutgi una factura si és "manifestament incorrecta".

□I, així, s'arribà a la pausa de migdia. En tornar a la sala, **Marchena** proposà de començar-les proves pericials perquè hi havia problemes de desplaçaments. La primera seria la sol·licitada per fiscalia i l'advocacia de l'Estat. Anaven directes a la malversació. Els advocats **Bergés** i **Riba** protestaren per indefensió, ja que no disposaven de cap informe escrit dels pèrits i no n'havien pogut consultar el contingut. (La cosa era pitjor: les pèrits treballaven amb un document sortit del jutjat 13 de Barcelona, afegit a la causa, contra el qual, abans d'iniciar les sessions ja havia protestat **Melero**. Una indefensió com una casa de pagès!) **Marchena** adduí que tampoc no hi havia informes escrits d'una perícia mèdica demanada pel defensor de **Junqueres** i **Romeva** i **Van der Eynde** s'afanyà a dir que tindria *ipso facto* els informes l'endemà mateix. L'excusa no valia i dos advocats més s'afegiren a la protesta. Es donà veu a fiscalia i a l'advocacia de l'Estat, que estaven en contra de la petició

dels defensors de demanar informes. L'advocada de l'Estat **Seoane** argumentà també en contra per l'extemporaneïtat de la petició. I embolica que fa fort! **Marchena** demanà deu minuts de recés. Tothom sabia que buscarien un argument per no tombar aquella pericial que Fiscalia duia ben preparada.□

Quan tornà, justificà que seguiria amb la prova pericial amb d'altres arguments, entre els quals el de l'extemporaneïtat de la protesta. Aparegueren aleshores els quatre cervellets que **Montoro** posà a revisar els comptes de la Generalitat, ja que ell havia fet l'espifiada d'assegurar que no s'havia gastat ni un euro pel referèndum. Eren la pèrit estatal **Mercedes Vega**, Sub-directora general d'estudis i coordinació de la Intervenció general de l'Administració de l'Estat (el jutjat 13 la requerí per un informe emès el 29-X-18), sol·licitada per l'advocacia de l'Estat, i tres pèrits d'Hisenda sol·licitats per Fiscalia: **M. Carmen Tejera**, advocada de l'Estat en el Ministeri d'Hisenda (auxilià la GC en els seus informes); **Sara Izquierdo**, també advocada de l'estat i excap de la Secretaria d'Estat d'Hisenda; i **Teresa Cecilia Hernández**, funcionaria d'administració del Ministeri d'Hisenda. Quatre cervellets que parlaven de lleis, informes, factures i pressupostos sense en prou feines mirar papers com a testimoni de càrrec de la malversació.□

Tejera assegurà a la fiscal **Consuelo Madrigal**, que va fer assessorament tècnic de la intervenció de comptes de la Generalitat. Aquesta assistència esdevingué integral i va anar evolucionant en funció dels esdeveniments des del juny de 2017 fins que es creà un equip de treball el gener de 2018 amb una metodologia específica. A més, el 23-XI el Jutjat 13 de Barcelona havia requerit al Ministeri d'Hisenda el cost del referèndum amb un llistat de set punts: observadors internacionals, urnes, locals... Van fer un equip multidisciplinar, que tenia contactes amb el Secretari general i, de tant amb tant, amb el Ministre **Montoro**. Un cop més (amb algunes interrupcions de **Marchena** a la fiscal) ens explicà els

quatre acords de la Comissió delegada del govern per afers econòmics en relació amb la Generalitat de 20-XI-15, 21-VII-17, 15-IX-17 i després del 155 així com els diversos mecanismes d'intervenció de la Generalitat i les causes (des del deteriorament del deute fins a una carta de **Junqueras** a **Montoro** després d'el'1-0, en què li deia que la Generalitat deixava d'enviar-li justificants econòmics). "Després del 20 d'octubre es van presentar diverses denúncies a la Fiscalia de l'Estat i al Tribunal de Comptes arran d'incompliments de la Generalitat i, per això, l'anàlisi dels comptes". Quant a la Interventora general de la Generalitat, cooperava i contestava formalment els requeriments; tanmateix, es va haver d'insistir perquè enviés tota la informació completa.

□ Quatre cervellets, que més o menys s'havien repartit la feina per sectors i responien com màquines. Et podien parlar de PIES (Participació d'Ingressos de l'Estat), del FLA, dels pagaments del deute, del *devengo*, dels mecanismes de control, de competències sobre despesa, de la no disponibilitat de crèdits, dels pagaments directes; eren capaces de distingir diferents règims d'execució de despesa, la relació patrimonial ingrés-despesa, de la relació cobrament-pagament i, sobretot, això sí, de considerar malversació qualsevol acte relacionat amb l'1-0 que produís el mínim perjudici patrimonial a la hisenda pública. **Mercedes Vega** explicà què implicava una factura negativa (habitual quan no s'ha cobrat, tot i haver d'ingressar l'IVA), sense que pogués implicar que els serveis no s'haguessin prestat. **Madrigal** furgava en el cost del Diplocat (per a **Izquierdo** costà 176.000€ a la hisenda catalana) i els fons de la CCMA (que rebé una injecció de 231 M €), per la campanya publicitària en diversos diaris europeus sobre la conferència a Brussel·les (l'import de la campanya –una urna amb una butlleta– es va adjudicar de manera urgent a Media Planning Group, segons la funcionària, i tenia un cost de 91.000 euros), per la campanya del Registre de Catalans a l'exterior (220.253 € no pagats, però imputables igualment, que portà cua amb els advocats), per l'*spot* de les vies de

TV3, per la campanya *Catalunya Votes*, per la de *Civisme* per tal de fomentar els valors cívics i democràtics (el pressupost, segons la funcionària, era de 3,4 milions imputables a **Turull**)...

□I així arribà la pausa per dinar. Ens havíem submergit en un mareig de xifres i dades. El passat novembre, el Ministeri d'Hisenda reduí a 196.906 € el que el govern català hauria pagat per les despeses del referèndum. Si sumava 615.717 €, que no es van arribar a abonar, teníem un total de 812.623 €. Després, establí que les úniques factures pagades foren els honoraris dels observadors internacionals (177.304 €) i el cost de la traducció a l'anglès [de la web](#), un portal que incorporava notícies sobre el procés sobiranista, si bé sols s'haurien abonat 19.602 € corresponents a las factures generades juny 2017. Hisenda incloïa, a més, les campanyes de *Civisme* (336.14 €) i del Registre dels catalans a l'exterior (266.506 €). Llavors fiscalia xifrava en 3M€ la malversació perquè hi sumava despesa de 2.259 locals (900.906 €), publicitat institucional (654.563 €), paperetes i sobres (979.661 €), suport exterior (501.740 €) i cartells (38.431 €). L'advocacia de l'Estat xifrava la malversació en 1,9M€, perquè exclouïa el cost de l'ús de locals públics.

□Ahir vam veure com les xifres canviaven. Quan va reprendre la sessió, les perits d'Hisenda afirmaren que el Diplocat va pagar 176.000 euros al grup internacional d'Helena Catt per a analitzar l'1-0 i asseguraren que "la despesa es considerava realitzada en el moment de la prestació del servei", independentment de si es pagava o no, perquè ja es produïa aleshores el "prejudici a l'erari públic." (Perdonin, però servidor no acaba d'entendre que hi hagi una despesa d'un cost no pagat i em temo que ho despistaven quan parlaven de "veritat material"!) I dit això, quantificaren en 917.648 € la suma de tots els imports de la suposada malversació.

Els advocats a penes van poder revisar si les expertes sabien de què anava el Registre de catalans a l'exterior i quina

vinculació podia tenir un carnet jove o un casal d'estiu amb el Referèndum. La pregunta-resposta : "T'has apuntat al Registre? Sí-No" se l'agafaren com un Sí-No a la independència de Catalunya, perquè el Principat, en el mapa del cartell, s'isolava de la d'Espanya, i ja els podies dir que no era així... que no baixaven del burro. Ara, quan se'ls demanava si havien vist segons què, resultava que no, l'Interventora general de la Generalitat no els hi ho havia passat. Tampoc no tenien constància dels programes anteriors de Diplocat i menys mal que **Izquierdo** admeté que malgrat la carta de **Junqueras** es van seguir enviant certificats setmanals fins al 5 d'octubre i **Tejera**, que era l'assessora de **Montoro**, però **Vega** seguia amb els seus tretze. "L'important és saber si s'ha dut a terme el servei, no tant si s'ha emès o no la factura".

Acabada aquesta prova pericial de càrrec, arribà la de descàrrec en defensa de **Cuixart**. Declaraven una personalitat com **Jean Paul Lederach**, doctor de sociologia i professor emèrit de construcció de la pau al Joan B. Kroc Institute for International Peace Studies de la Universitat de Notre Dame a Indiana (Colorado, EUA), amb més d'una vintena de llibres sobre l'educació a la pau, i **Jesús Castañar**, investigador, doctor en història llicenciat en sociologia. Es tractava de deixar ben clar, amb referències constants Gene Sharp, nominat premi Nobel de la Pau, ex-professor de la Universitat Harvard i fundador de l'Albert Einstein Institution, el concepte de desobediència civil i lluita no-violenta, lligat al pacifisme i als moviments d'alteritat (respecte a l'altre que pensa diferent). La repressió no va impedir l'1-0; el va esperonar. La dels professors fou una explicació acadèmica, rotunda. Primer començaren definint: "La desobediència civil és una transgressió de la llei de forma conscient, pública, col·lectiva i amb la voluntat de generar canvi social", assegurà **Castañar**. I **Lederach** rematava: "Les manifestacions del 2017 pertanyen a una forma de manifestació no violenta". Coneixia **Romeva** de l'Escola de la Pau de Vicenç Fisas, on ha dictat cursos i hi ha après la història de la no-violència i

el pacifisme a Catalunya... I, tot seguit, passaren a analitzar els fets del 20-IX i de l'1-0: per a ells, el 20-IX no va ser només un acte de desobediència civil. Era un acte de no col·laboració. Havien fet un informe després d'analitzar atestats policials i visionar centenars de vídeos. I en tot moment es demanà calma, ordre, democràcia, pacifisme. **Cuixart** no convocà la concentració, però un cop feta realitat, se'n responsabilitzà i la desconvocà, contra molts que no ho volien. Els vehicles? Simples danys: calar-los foc hagués estat violent. També es parlà de la concentració davant la CUP, on hi va haver interlocució. L'1-0 la gent volia endarrerir la intervenció dels agents i permetre el procés de votació. No tenien preparació per entomar l'arribada de les FCSE i els mancà disciplina, però dominà la no-violència. Potser hi va haver una dosi important d'improvisació i de manca d'experiència: molta gent, que aquell matí es va llevar per anar a votar o que va passar la nit en un col·legi, al cap d'unes hores es va veure, tirant curt, asseguda amb les mans alçades davant d'uns antiavalots que exercien una violència indiscriminada contra ells..." **Sharp** proposa 198 tècniques en conflictes semblants: provar la interlocució, fer murs humans, alçar les mans, asseure's col·lectivament, enllaçar-se els braços, deixar el cos mort perquè et retirin, cantar... Les FCSE van usar la violència oberta; la gent, en general, no, però hi va haver alguns petits actes violents (coces, insults...), a causa de la manca d'entrenament en la disciplina no-violenta. Una prova del lideratge no-violent de **Cuixart** fou la desconvocatòria de la concentració. Sempre va demanar calma, tranquil·litat i desemmascarar els violents. No hi va haver cap intent de presa de cap centre de poder, ni de comunicacions ni econòmic... "L'1-0 fou un exemple de resistència no-violenta. Per la no col·laboració i la interposició no-violenta. Ningú no va rebre la policia amb agressions físiques ni amb violència. La recepció era pacífica amb cants que ho confirmaven. Però sí que hi va poder haver incidències i reaccions un cop va començar l'actuació de la policia".

□El pitjor d'ahir era veure la cara de sorpresa de **R. M. Seoane** i del fiscal **Moreno**, assessor d'**Alberto Ruiz Gallardón** durant un temps que va estar en excedència i vinculat a la FAES. Eren dos mons enfrontats. Com si mai el Suprem hagués dictat un sentència, la 480/2009 del 22 de maig 2009, que diu: "La desobediència civil pot ser concebuda com un mètode legítim de discrepància davant de l'estat, l'admissió de la qual com a tal forma d'ideologia o de pensament no pot ser qüestionada en un estat democràtic." Serà coherent, **Marchena**? Ahir semblava que com si ni **Seoane** ni **Moreno** no haguessin sentit mai parlar de la desobediència civil, que amb anterioritat, també havia posat nerviós a **Marchena**, però que ahir aguantava impertèrrit. El fiscal es feia creus que els declarants admetessin que hi hagué 93 lesionats entre les FCSE, que s'haguessin llegit atestats i certificats de lesions, però que no s'estiguessin de dir que el mateix ímpetu de l'actuació podia haver-ne causat, de lesions, o la manca de disciplina dels concentrats. "Amb més de 2 milions de votants, no es pot parlar de cap escalada de la violència. Només hi va haver 5 detencions." "Tenien ordre de no fer-ne", s'exclamava, i els parlava de tuïts. Era normal que es cridés a defensar les institucions. O de discursos com el que es va fer damunt del cotxe policial dient que es trobava "en un altar majestuós!" "Havia de seduir la gent amb un discurs per desconvocar la concentració..." "Quan es parla del llenguatge utilitzat pels senyors **Sánchez** i **Cuixart**, vostès han dit que cridaven a la pacificació. Deien coses com aquestes: «es necessita gent», «fermesa», «ni un pas enrere», «l'estat arribarà fins allà on li deixem», «ells han declarat la guerra, no permetrem aquest atac»... Això és pacificació?" "Sí; des de la perspectiva no-violenta gairebé sempre es parla de dues coses que hom ha de fer. La frase ve de **Barbara Deming**, promotora del canvi social no-violent, que parlava de les dues mans de la no violència: una que és ferma en conviccions i en principis; ferma significa que es posarà al capdavant amb fermesa i que crida el poble a moure's, a venir... I l'altra mà, més suau, queda oberta a la invitació, a la conversa, a la

persuasió, i sobretot a protegir la dignitat de l'altre. No és pas atípic de veure que hom cridi a la manifestació, però de manera pacífica i no violenta en tot moment". I a **Seoane**. "El propòsit polític era un, la independència; però hi havia altres objectius i tàctiques: concentrar-se, protestar, demanar el dret a decidir, votar..." L'actuació dels **Jordis** només es podia qualificar com un acte de responsabilitat. I li tornava a explicar la diferència entre el pacifisme (històric, ètic, religiós...) i la no-violència o resistència pacífica dirigida al canvi social.

□Després de la intervenció dels dos professors, la rebel·lió, que implica violència i no s'aguantava d'enlloc, ara ja no se la creu ningú. Ni la teoria de **Marchena** de la violència ambiental s'aguanta. Ha caigut del tot. L'argument dels Mossos d'Esquadra com a cos armat al servei de la rebel·lió va quedar desacreditat fa temps. Si restava algun lloc per l'argument de la violència d'una "massa", que feia "murs" de contenció, segons la versió de les FCSE, per no ser atonyinats, segons els votants agredits, els experts d'avui l'han acabada d'enderrocar. La malversació? La feina dels cervells d'Hisenda port haver quedat contaminada per tot l'informe del Jutjat 13 desconeguda per les defenses... *Omne bonum, quod habes, contaminat unica labes.*